



SYLVIE GERMAIN

Plačka pražských
ulic

SYLVIE GERMAIN
PLAČKA PRAŽSKÝCH ULIC

Přeložila Lucie Koryntová

Sylvie Germain: La Pleurante des rues de Prague

Projekt je realizován s finanční podporou hl. m. Prahy.



Copyright © Éditions Gallimard, 1992

Translation © Lucie Koryntová, 2025

Cover photography © Viktor Jonáš, 2025

ISBN 978-80-7511-821-9

ISBN 978-80-7511-822-6 (epub)

ISBN 978-80-7511-823-3 (pdf)

*Bratrovi,
sestrám*

*Nedbám na vodní hodiny,
my už dávno měříme rok slzami;
hostit anděla by bylo krásné,
ale k neunesení by bylo, kdyby anděl hostil nás.*

VLADIMÍR HOLAN

PROLOG

1.

Vešla do knihy. Vstoupila na stránky knihy, jako když tulák vnikne do prázdného domu, do zpustlé zahrady.

Vstoupila znenadání. Ale celá léta kolem knihy těkala. Tu a tam o knihu, jež však ještě neexistovala, lehounce zavadila, obrátila její nepopsané stránky a někdy dokonce ty bílé stránky v očekávání slov neznatelně rozšelestila.

Z jejích kročejí stoupala vůně inkoustu.

Vklouzla do knihy. Vkradla se na stránky, jako sen přichází ke spáči, rozvíjí se v jeho spánku, snuje v něm obrazy a do jeho krve, do jeho dechu zapouští slabé ozvuky hlasů.

Chodí všude, vnikne, kam se jí zlíbí, prochází stěnami stejně snadno jako kmeny stromů nebo pilíři mostů. Žádný materiál pro ni není překážkou; ani kámen, ani železo, ani dřevo, ani ocel ji nezastaví v pohybu, nezadrží její kroky. Veškerá hmota má pro ni tekutost vody.

Postupuje přímo kupředu, nikdy necouvne. Toulá se poháněna neznámým nutkáním a její orientační smysl je nadmíru matoucí. Stává se, že uprostřed liduprázdné ulice znehybní nebo bez zjevného důvodu změni směr. To proto, že zachytila zvuk, který může zaslechnout pouze ona. Tlukot srdce, které kdesi v pokoji, kuchyni či projíždějící tramvaji svírá nesnesitelná samota nebo bolest nebo strach.

Nezřídká se stává, že tlukot lidského srdce, který takto vzbudil její pozornost a přitáhl její kroky, je tlukotem srdce, které již dávno utichlo. S mrtvými se stýká stejně jako s živými, sluchem dokáže postřehnout i ten nejnepatrnější dech, ty nejvzdálenější ozvěny.

V jejích šlépějích odnepaměti září barva inkoustu, tisíckrát vyschlého a oživeného.

Vtrhla do knihy. Pohybuje se tak neustále, jako vítr.

Bez varování se vynoří na místě a v okamžiku, kdy ji nikdo nečeká, nikterak na ni nemyslí. V tu chvíli na sebe strhne veškerou pozornost. Prochází a nehledí na údiv, který vyvolává, velký rozruch, který vzbuzuje. Snad ani neví, že si jí někdo všimnul.

Kráčí a nikdy se neohlédne. Ubírá se svou cestou. A nikdo by nedokázal říci, kam má namířeno, co určuje rytmus její chůze, co ji pohání. Míjí jako zaběhlí psi, tuláci, suché listy unášené větrem.

Vítr, inkoustový vítr se zvedá, když prochází, a vane v jejích kročejích.

A kniha, která následuje, složená jen z jejích šlépějí, odchází zrovna tak vedena náhodou.

2.

Ale jak je to s náhodou? Někdy je šťastná, jindy zas nešťastná, jsou s ní spojeny představy rizika, nejistoty, nebezpečí a dobrodružství. Pojem náhody je tak unikavý a nejednoznačný, je třeba s ním zacházet opatrně.

Náhodou, která určuje zjevení této podivné tulačky a která vede její kroky skrze zdi, nelze jednoduše považovat za vrtoch bez cíle. V této těkající ženě je tolik vážnosti, v jejím pohybu brázdícím ulice tolik trpělivosti a vytrvalosti a v jejích prchavých zjeveních je tolik naléhavosti.

Neboť když se vynořuje, protrhává viditelnost, majestátně vstupuje do pohledu, zjednává si pozornost všech smyslů a vyvolává v srdci rozruch.

Je to vlastně samotné psaní tohoto textu, které postupuje tápavě, které z nedostatku celkového pohledu a jasného značení křičuje nazdařbůh. Ale jak sepsat kroniku toulek neznámé ženy, jež se v prostoru viditelného objevuje jen přerývavě?

Vítr, inkoustový vítr, který se zvedá z jejích kročejí, ohýbá slova, třese jimi, vykořeňuje obrazy

schované v paměti na hranici zapomnění a listuje stránkami budoucí knihy, jež nutně musí být úryvkovitá, nezavršená.

3.

Ta neznámá žena, kdo to tedy je?

Vidina, jež sama roznáší, rozsévá vidiny.

Vidina skoupá na svá zjevení. Ukázala se jen několikrát a vždy jen na chvilku. Avšak pokaždé byla její přítomnost krajností.

Vidina spjatá s jedním místem, vycházející z kamenů jednoho města. Jejího města – Prahy. Nikdy se neobjevila jinde, ačkoliv by to jistě bylo v její moci.

Tato žena nemá ani jméno, ani věk, ani tvář. A jestli snad ano, drží je v tajnosti.

Její tělo je majestátní a znepokojivé. Je nesmírná, je to obryně. A silně napadá na jednu nohu. Její levá noha je mnohem kratší než pravá. Zvedá nohy s velkou námahou, jako by byly velmi těžké, avšak s ještě větší námahou je klade před sebe, jako by hrozilo, že se při dotyku se zemí snadno zraní.

Oblečení má prosté, z hrubé a špatně střižené látky. Její mohutné tělo bez půvabu je spíše zabalené než oblečené v kusech jutového či konopného plátna. Jako by si plášť, který obepíná její široká ramena